

Nordiska samarbetskommittén

Nyhetsbrev # 7, november 2017

Innehåll

- Fattigdom bland pensionärer i de nordiska länderna. Regeringarna bör agera!
- Den nordiska modellen måste försvaras och bevaras!
- Kvinnor är pensionsförlorare
- E-hälsa - den tekniska utvecklingen rusar fram
- Kontanter och de äldre i Norden
- Ny ordförande för LEB i Island
- Kalendarium

NSK-seminarium om e-hälsa och om pensioner

FATTIGDOM BLAND PENSIONÄRER I DE NORDISKA LÄNDERNA. REGERINGARNA BÖR AGERA!

Ur *uttalande av Nordiska Samarbetskommittén*, vid möte i Bergen den 9 november 2017.

De nordiska pensionssystemen är uppbyggda på olika sätt, men de allmänna pensionssystemen i Norden har liksom alla nordiska välfärdssystem, som huvudprincip att alla medborgare ska ha en grundtrygghet. Samtidigt blir tjänstepensionen allt mer viktig för att äldre ska ha en inkomst som det går att leva på.

Som pensionärsorganisationer i Norden vet vi dock att det existerar fattigdom bland pensionärer i våra länder. Våra erfarenheter är att de pensionärer som främst drabbas och har inkomster under EUs så

kallade fattigdomsgräns i de olika länderna, är främst kvinnor och nyanlända till våra länder. Dessa äldre har av olika anledningar, oftast haft deltidsarbete och kort tid på arbetsmarknaden.

Vi anser att de nordiska länderna i sitt samarbete i Nordiska Rådet och Nordiska Ministerrådet, bör ta upp frågan om fattigdom bland äldre i Norden. Syftet bör vara att långsiktigt verka för att minska de ekonomiska klyftorna mellan pensionärer och löntagare samt stärka ekonomin för de sämst ställda pensionärerna genom reformer av respektive lands pensionssystem. Reformerna ska också syfta till att minska skillnader i pension mellan kvinnor och män och därigenom öka jämställdheten bland äldre.

DEN NORDISKA MODELLEN MÅSTE FÖRSVARAS OCH BEVARAS!

NSK har vid sitt Bergen-möte beslutat om sina prioriteringar i EU-arbetet.

”Vi som är de organisationer som ingår i NSK, Nordiska Samarbetskommittén, står för en nordisk modell som utgår från generell välfärd byggd på solidariska principer. Det betyder bl.a. att vård och omsorg ska fördelas utifrån individens behov, och inte utifrån hur mycket pengar medborgaren har.

Vi menar att alla har rätt till ekonomisk trygghet och en trygg livsmiljö. Samhället ska erbjuda en god vård och omsorg för alla sina medborgare. Varje stat har ansvar för att garantera grundläggande mänskliga rättigheter – även äldres.

NSK är som europeisk federation medlem i AGE Platform Europe. Som nordiska pensionärsorganisationer ser vi det som vår övergripande uppgift att i våra aktiviteter på EU-nivån stå upp och försvara den generella välfärden.”

Utdrag ur *Nordiska prioriteringar i EU-arbetet*.

KVINNOR ÄR PENSIONS FÖRLORARE I NORDEN

Hur ska kvinnor komma ifatt och få lika pension med män? Den frågan analyserade *Steinar Fugelvaag*, *Specialrådgiver i pensionsfrågor på Fagforbundet i Norge* vid NSKs seminarium i Bergen.

Fugelvaag konstaterade bl.a. att nordiska pensionssystem bygger på individuella rättigheter. Det betyder att kvinnor måste arbeta längre än män och betala in högre avgifter för att få lika tjänstepension, eftersom de lever längre. Annars blir kvinnor som grupp utan tjänstepension fler år än män som grupp.

Steinar Fugelvaag

E-HÄLSA – DEN TEKNISKA UTVECKLINGEN RUSAR FRAM

Janne Dugstad, forskare vid Vitensenteret helse og teknologi i Drammen, föreläste vid NSKs seminarium i Bergen om Velferdsteknologi og digitalisering.

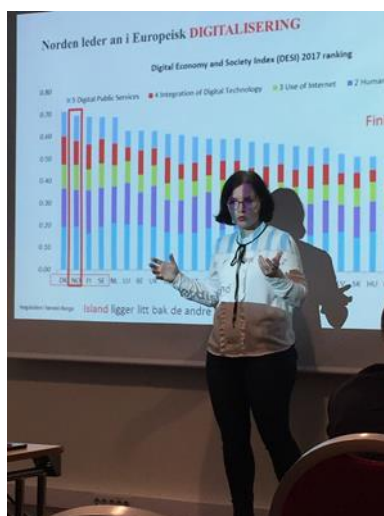
Janne Dugstad betonade hur viktigt det är att ledare på alla nivåer tar ansvar för införande av den digitala vardagen. Och att äldre involveras. Hon sade också att utvecklingen av de tekniska verktygen går mycket snabbt nu.

Den bärande tanken hos Janne Dugstad var följande:

Digitale helse-og omsorg-, sosiale-og velferdstjenester

«det digitale skal bli det normale»

«vi har ikke e-helse, vi har bare HELSE»

Janne Dugstad

KONTANTER OCH DE ÄLDRE I NORDEN

Det finns flera gemensamma utvecklingstendenser beträffande kontanthantering i några nordiska länder och som skapar oro hos en del äldre. Detta framkommer i en sammanställning av NSKs medlemsorganisationer.

Möjligheter att använda kontanter i vardagen minskas hela tiden. I busstrafiken tar man oftast inte emot kontanter. Tågstationer med personbetjäning läggs ner vilket gör det svårare att köpa en biljett kontant i förväg. Till och med tar inte vissa banker emot kontanter längre som betalning.

Hos hälsocentraler tar man ibland inte emot kontanter, du måste betala i automat eller få med dig faktura som du eventuellt måste betala via giro. Om du går i banken/post måste du betala en avgift.

Kontanter som pensionärsföreningarna får i samband med kaffe- och lotteriförsäljning går inte att bli av med eftersom de flesta banker har upphört med kontanthantering. Det innebär att föreningskassörer ibland får ha stora summor pengar i hemmet.

I Danmark är situationen dock en annan. I affärerna kan man betala med Dankortet, vilket har funnits sedan 1983, och de flesta äldre har vant sig med Dankortet och känner är ett långt tryggare betalsätt än kontanter.

De nordiska pensionärsorganisationerna har i varje land verkat för att äldre ska få möjlighet att utbilda sig, så att man kan betala över internet och digitalt. Detta sker ofta i pensionärsföreningarnas regi. I Danmark har dock Digitaliseringsstyrelsen inställt kampanjer riktade mot de äldre, därför att den anser att de äldre danskarna generellt sett inte har svårigheter med nya digitala verktyg. Tvärt om!

NY ORDFÖRANDE FÖR LEB I ISLAND

Þórunn Sveinbjörnsdóttir är ny ordförande för LEB i Island.

KALENDARIUM – ÅR 2018

- 23-24 januari - Nätverksträff Ensamhet och isolering, Lille i Frankrike
- 25-26 april – AGE Council i Bryssel
- 7-8 maj – NSKs årsmöte i Stockholm
- 6-8 juni – AGE General Assembly i Bryssel
- Oktober – NSKs styrelsemöte och seminarium i Svaneke, Bornholm
- 23-24 oktober – AGE Council i Bryssel

NORDISKA SAMARBETSKOMMITTÉN....

...är en samarbetskommitté mellan åtta pensionärsorganisationer i sex nordiska länder.

- Faglige Seniorer – Danmark
- Landsfelag Pensjónista – Färöarna
- Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry/Pensionstagarnas Centralförbund PCF – Finland
- Landssamband eldri borgara, LEB – Island
- Pensjonistforbundet – Norge
- Eläkeläiset ry - Pensionärerna rf – Finland
- SKPF pensionärerna – Sverige
- PRO Pensionärernas Riksorganisation – Sverige

NSK:s medlemsorganisationer samarbetar till försvar för den nordiska välfärdsmodellen. Styrelsen för NSK leds av PROs ordförande *Christina Tallberg*.

NSK är också medlem AGE Platform Europe med ca 145 medlemsorganisationer. I AGE kallas NSK för The Nordic Older People's Organisation (NOPO). Christina Tallberg är ledamot av AGE Council/styrelse och *Jan Davidsen* hennes ersättare.

Samordnare för NSK är *Ewa Hedkvist Petersen*, som också är ansvarig för detta nyhetsbrev. Kontakt ewa.hedkvist-petersen@pro.se och mobil +46 70 268 0964.

God Jul och Gott Nytt År!